

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Факультет педагогічної освіти
кафедра початкової освіти**

Звіт
про проміжні результати дослідження з наукової теми
Система підготовки вчителів початкових класів
до професійної діяльності в умовах реформи
«Нова українська школа»

Державний реєстраційний номер: 0121U113726

Термін виконання: 10.2021 - 10.2026

Керівник наукового дослідження:
Людмила Нежива,
доктор педагогічних наук, доцент

Актуальність теми

зумовлена необхідністю розв'язання суперечностей між:

суспільними запитами щодо підготовки конкурентоспроможного вчителя зі сформованою системою спеціальних компетентностей, здатністю до забезпечення сталого розвитку освіти, прийняття рішень в кризових ситуаціях воєнного часу та недостатнім рівнем оновлення системи професійної підготовки у закладах вищої освіти;

- оновленням професіограми вчителя (Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», Стандарт вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) та відсутністю наукових досліджень щодо чинників впливу на розвиток професійних компетентностей вчителів за новими Стандартами;

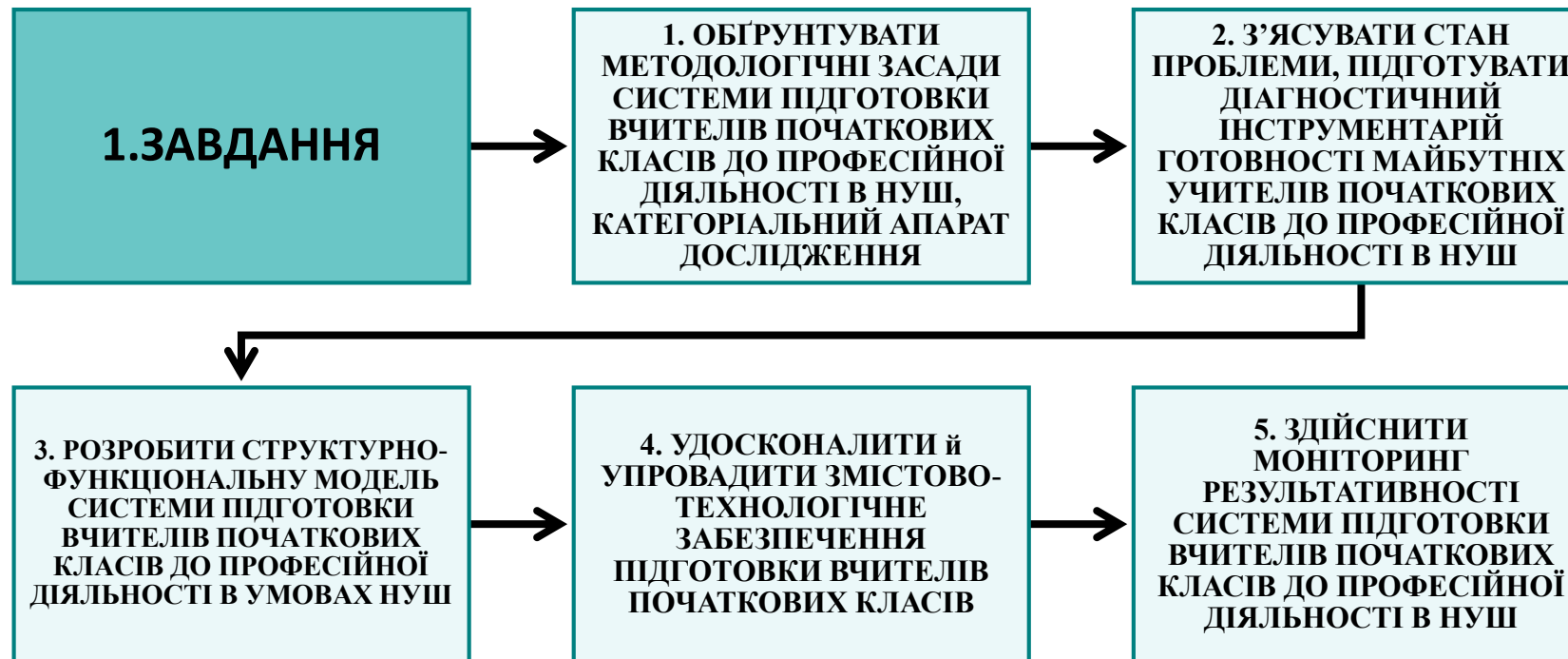

- імплементацією Концепції НУШ в початкову школу – оновленням на змістовому, методичному рівнях, - та відсутністю системного підходу до підготовки вчителів до професійної діяльності.

Науковий апарат дослідження

Мета: обґрунтувати теоретико-методичні засади, розробити та експериментально перевірити ефективність системи підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в умовах реформи НУШ

Об'єкт дослідження: процес підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності

Предмет дослідження: організаційне та змістово-технологічне забезпечення підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в умовах реформи НУШ

ЕТАПИ реалізації наукової теми

I етап
**Аналітико-
діагностичний**

(10.2021-09.2022 рр.)

II етап
**Теоретико-
моделювальний**

(10.2022-09.2023 рр.)

III етап
**Формувально-
впроваджувальний**

(10.2023-10.2025 рр.)

IV етап
**Узагальнювально-
прогностичний**

(11.2025-10.2026 рр.)

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НУШ, КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Обґрунтовано методологічні підходи

- Системний; компетентнісний; практико орієнтований; синергетичний; інтегрований; травма-інформований

Уточнено критерії, показники, рівні

- **Критерії:** ціннісно-мотиваційний; когнітивно-змістовий; діяльнісно-технологічний; рефлексійно-аналітичний
- **Рівні:** базовий, середній, високий

Виокремлено методи дослідження

- **Теоретичні:** аналіз, синтез, узагальнення; систематизація
- **Емпіричні:** спостереження, бесіди зі студентами, опитування, анкетування, тестування, виконання діагностичних робіт
- **Методи математичної статистики**

Уточнено і схарактеризовано ключове поняття за науковою темою дослідження

Система підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в умовах реформи «Нова українська школа»

- це цілісний, науково обґрунтований, динамічний комплекс взаємообумовлених складників, як-от: *системно-методологічний; змістово-організаційний; технологічно-процесуальний; інституційний; діагностично-результативний*, що спрямовані на формування в майбутніх учителів спеціальних компетентностей, які забезпечують здатність практично реалізовувати концептуальні засади НУШ в умовах невизначеності.
-

Готовність учителя початкових класів до професійної діяльності в умовах реформи «Нова українська школа»

- інтегрована якість особистості педагога, його педагогічний потенціал, що виявляється у здатності й прагненні ефективно забезпечувати освіту учнів початкових класів відповідно до Концепції Нова українська школа в нових суспільних реаліях.

Результати вивчення стану проблеми

Загальна вибірка – **285 осіб** (студенти спеціальності «Початкова освіта» денної і заочної форми навчання)

Питання,
що
вивчалися

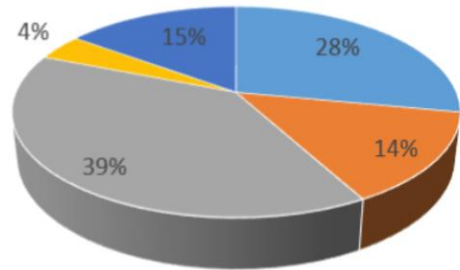
Мотивація майбутніх учителів, готовність до професійних змін, реалізації реформи НУШ в умовах невизначеності

Яких додаткових знань потребують студенти для професійної діяльності в НУШ та для організації безпечного освітнього середовища

Здатність діяти у відповідності до концепції НУШ та у зв'язку із суспільними викликами

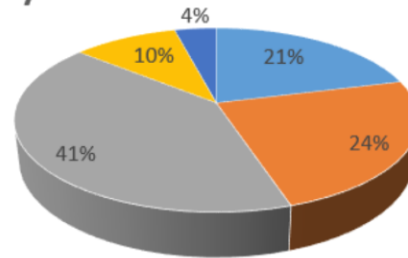
З якими труднощами стикаються студенти у процесі професійної підготовки в кризових умовах

Мотивація до педагогічної діяльності

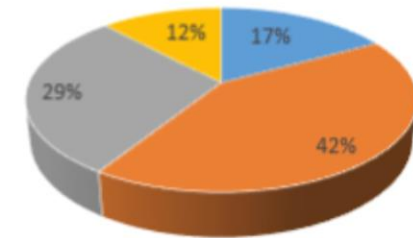
■ Моя мотивація знизилась ■ Моя мотивація підвищилась
■ Моя мотивація не змінилась ■ Немає мотивації
■ Важко відповісти

Готовність до педагогічної діяльності в умовах невизначеності

■ Більшою мірою готова/ий
■ У цілому готова/ий, але потребує додаткової підтримки
■ Більшою мірою не готова/ий
■ Важко відповісти
■ Повністю не готовий

Готовність до реалізації реформи НУШ

■ Готова/ий до впровадження Концепції НУШ
■ Більшою мірою готова/ий
■ У цілому готова/ий, але потребує додаткової підготовки
■ Не готова/ий

Дослідження засвідчує потребу:

- у посиленні практико орієнтованої підготовки;
- у розширенні підтримки студентів під час організації навчання в кризових умовах;
- у формуванні впевненості у власній готовності відповідати вимогам НУШ.

Запити здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Додаткові знання, яких потребують студенти

У яких видах діяльності впродовж виробничої практики ви відчували труднощі?

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗАПИТІВ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЩОДО ЇХ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НУШ

Підготовка до створення безпечного освітнього середовища

Організація дистанційного навчання

Сучасні освітні та цифрові технології в НУШ

Формувальне і підсумкове оцінювання в НУШ

Практики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання

Освітнє середовище	Організація навчання майбутніх педагогів	Професійне середовище
Стандарт вищої освіти за спеціальністю «Вчитель закладу загальної середньої освіти», Освітньо-професійна програма (ОПП)	← Концептуально-стратегічний →	Професійний стандарт; Державний стандарт початкової освіти, Концепція НУШ
Навчальні плани, робочі програми	← Програмно-змістовий →	Типові освітні програми
Факультети, кафедри, Центр інноваційних освітніх технологій (ICR клас), мультимедійні аудиторії	← Базовий →	Бази практик, центри, студії, івент-осередки НУШ
Організаційні форми навчання та методи навчальної взаємодії із здобувачами освіти у ЗВО, технології формування професійних компетентностей	← Технологічний →	Організаційні форми навчання та методи навчальної взаємодії з учнями у ЗЗСО, технології формування предметних компетентностей
Засоби навчання: ЕНК, підручники, посібники, електронні засоби тощо	← Інформаційний →	Засоби навчання в НУШ
Взаємодія з викладачами у навчально-професійній діяльності	← Комунікативний →	Взаємодія з учнями, батьками, вчителями-наставниками у практичній діяльності під час педагогічних практик
Навчально-професійні сенси	← Ціннісно-смісловий →	Культурні та особистісні сенси

Змістово-організаційний складник системи підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в НУШ в нових суспільних реаліях

Дидактико-технологічний складник системи підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в умовах невизначеності

Етапи підготовки	Змістові концепти	Освітні технології
Мотиваційно-пізнавальний	• Концепція НУШ. • Безпечне освітнє середовище учнів початкових класів. • Соціально-емоційне навчання учнів початкових класів. • Травма-інформоване навчання. • Сучасна дидактика початкової школи: інноваційні методи та технології навчання.	• Технології травма-інформованого навчання; особистісно орієнтоване навчання; • медіаосвітні; • активного навчання; • навчання на дослідженнях; • критичного мислення та ін.
Діяльнісно-творчий	• Проєктування безпечного освітнього середовища в НУШ. • Комунікація, партнерство, інклюзія, підтримка учнів. • Психологічні техніки емоційної допомоги собі та учням. • Проєктування освітнього процесу в початкових класах НУШ на компетентнісних засадах. • Використання сучасних освітніх технологій: STEM, гейміфікація та ін. • Застосування цифрових ресурсів у професійній діяльності вчителя початкових класів.	• Тренінги професійної майстерності; • моделювання уроків («Мікровикладання»); • кейс-технології; • цифрові технології; • проєктні технології; • наставницькі сесії; • портфоліо вчителя та ін.
Ціннісно-рефлексійний	• Педагогічна етика і культура взаємодії. • Професійне самопізнання і саморозвиток учителя. • Рефлексійна діяльність у педагогічній практиці.	• Тренінгові технології; • цифрові технології; • матриця самоаналізу та ін.

Оновлення ротаційної моделі виробничої практики під час реалізації системи підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в НУШ в нових суспільних реаліях

Новації у підготовці вчителів початкових класів відповідно до розробленої системи

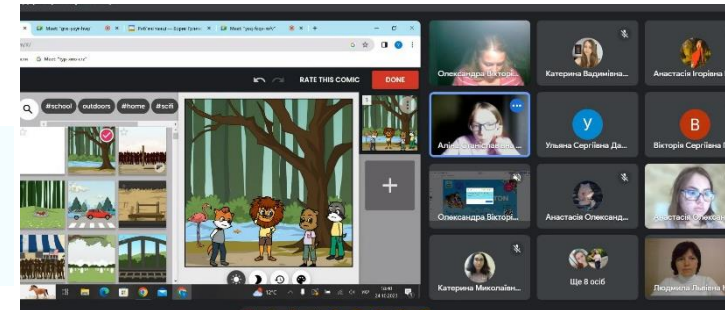
Нові вектори підготовки вчителя в умовах невизначеності	Проектування безпечного освітнього середовища учнів Психологічні техніки емоційної допомоги собі та учням Організація дистанційного навчання в початкових класах НУШ
Методи навчання	PBL (проблемне навчання); проблемні лекції; міні-дослідження; аналіз кейсів НУШ; навчальні дебати та панельні дискусії; проекти; гейміфікація; коучинг; менторство; тренінги стресостійкості та ін.
Центри та осередки професійного розвитку	Наставницька студія НУШ Центр інноваційних освітніх технологій Студія педагогічної супервізії Студія музичної і поетичної творчості Систематична співпраця з освітянами / громадою міста Києва
Оцінювання	Тестування; кейси (аналіз педагогічних ситуацій, розв'язання компетентнісних завдань); аналіз: виконання проєктних завдань; створення цифрового освітнього продукту; відео-звіт проведених уроків

Інституційний складник системи професійної підготовки. Нові форми взаємодії зі студентами в контексті реалізації наукової теми

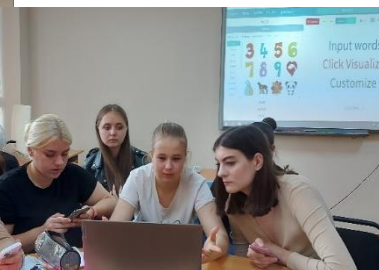
Засідань
Наставницької
студії НУШ

Занять в
ICR-класі

Вебінарів
Студії
педагогічної
супервізії

Занять Студії
музичної і
поетичної
творчості

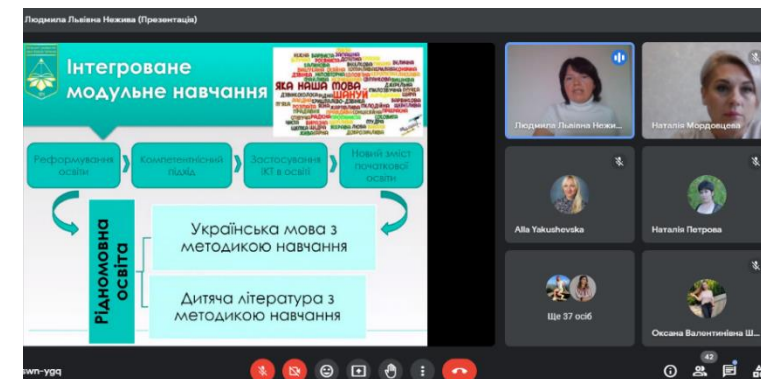

Інституційний складник системи підготовки вчителів початкових класів. Педагогічне партнерство

Співпраця із ЗВО України

Природничо-гуманітарний університет у Седльце (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach)

Державна вища школа імені Папи Римського Івана Павла II у Білій Підляшці ([Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej](#))

Партнерські
практичні
заняття

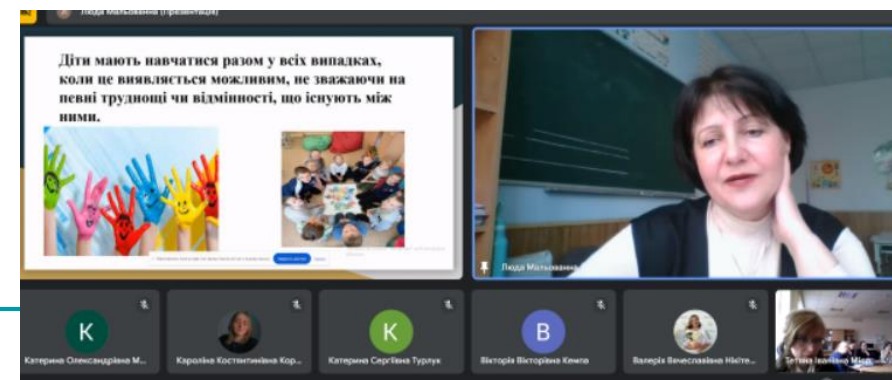
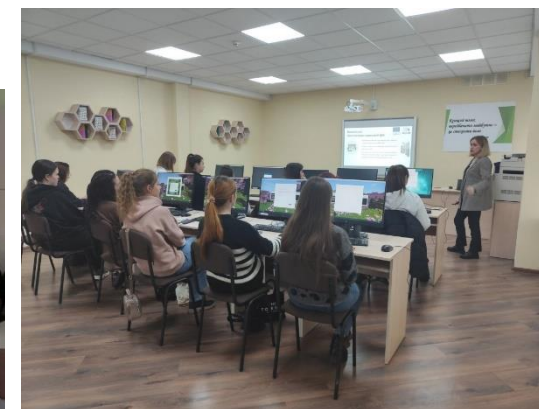
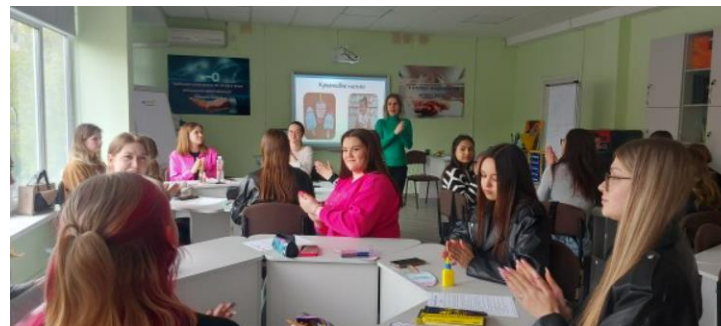
17

Гостьові
лекції

11

5

Гостьові заняття, проведені для
студентів університетів-
партнерів

Співпраця зі столичною громадою в межах реалізації наукової теми

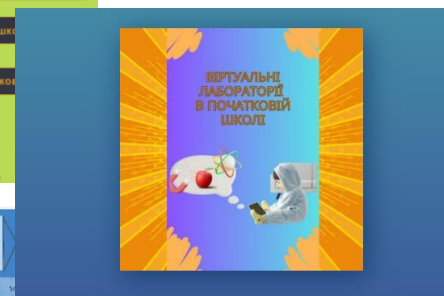
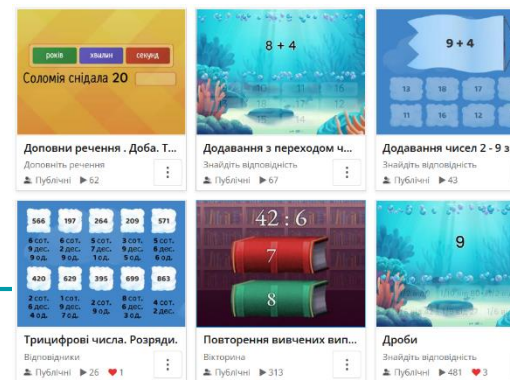
Співпраця зі столичною громадою

Соціальний проєкт «З Києвом і для Києва» у межах навчально-ігрового та просвітницького простору «Родина Hub»

Партнерські тренінги, вебінари, круглі столи для вчителів Києва

Магістерські проєкти здобувачів освіти для вчителів Києва

Навчальні ресурси на освітніх платформах для вчителів Києва

Віртуальні лабораторії в початковій школі

Наталія Маруфенко

Створено методичний посібник в якому підібрані платформи віртуальних лабораторій, які можна використовувати на уроках в початкових класах.

AR-технології в початковій школі

Юлія Федорівна Савюк

Методичні матеріали, які ви знайдете в цьому посібнику, допоможуть вам впровадити AR у повсякденні уроки. Ви ознайомитеся з найефективнішими прикладами використання доповненої реальності на уроках мат

READS 339

Read now

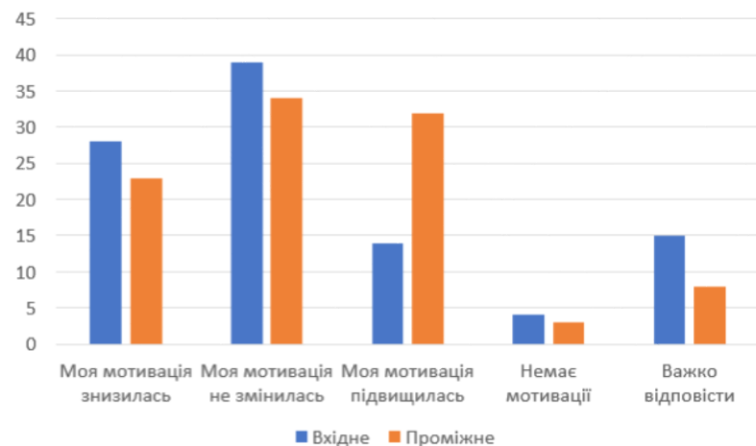
READS 140

Read now

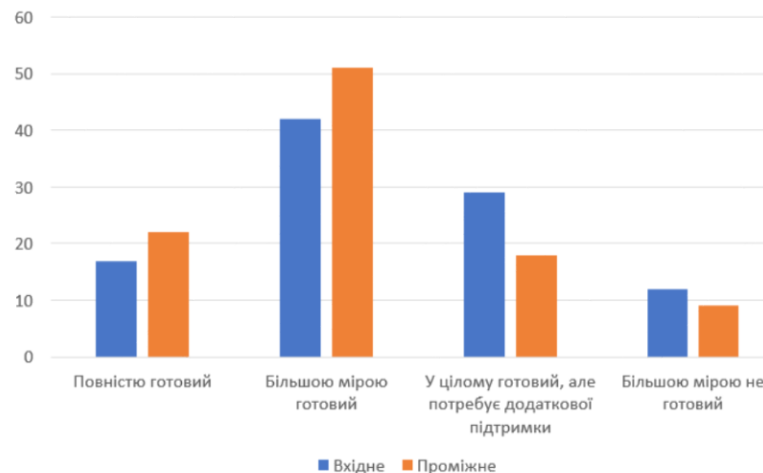

Результативність системи підготовки вчителів початкових класів до професійної діяльності в умовах НУШ

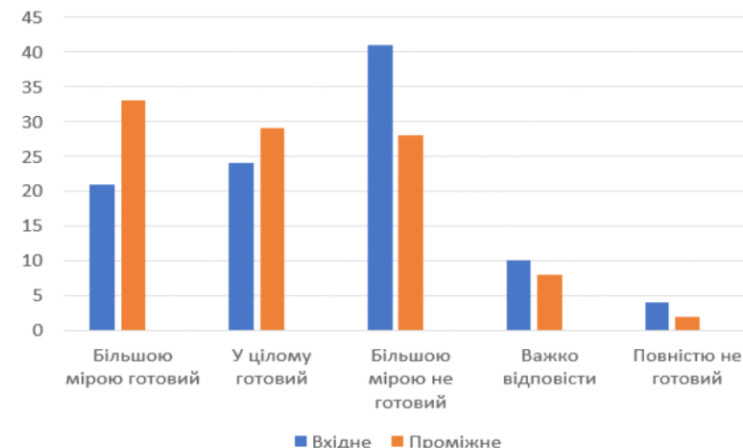
Мотивація до педагогічної діяльності

Готовність до реалізації реформи НУШ

Готовність до педагогічної діяльності в умовах невизначеності

Мотивація до педагогічної діяльності	Вхідне	Проміжне
Моя мотивація знизилась	28%	22% (-6)
Моя мотивація не змінилась	39%	34% (-5)
Моя мотивація підвищилась	14%	32% (+18)
Немає мотивації	4%	3% (-1)
Важко відповісти	15%	9% (-6)

Готовність до реалізації реформи НУШ	Вхідне	Проміжне
Готова/ий	17%	22% (+5)
Більшою мірою готова/ий	42%	51% (+11)
У цілому готова/ий, але потребує додаткової підтримки	29%	18% (-11)
Більшою мірою не готова/ий	12%	9% (-3)

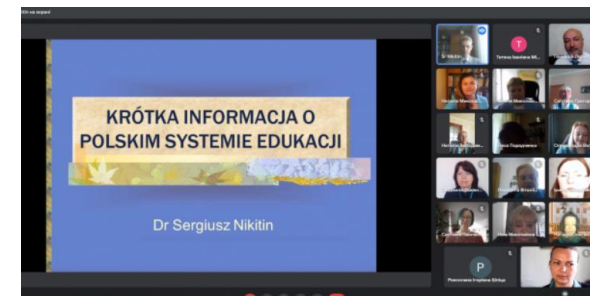
Готовність до педагогічної діяльності в умовах невизначеності	Вхідне	Проміжне
Більшою мірою готова/ий	21%	33% (+12)
У цілому готова/ий, але потребує додаткової підготовки	24%	29% (+5)
Більшою мірою не готова/ий	41%	28% (-13)
Не готова/ий	10%	8% (-2)
Важко відповісти	4%	2% (-2)

За проміжними результатами дослідження проведено:

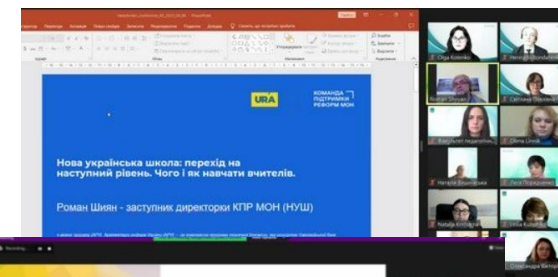
25 травня 2022 року

- Науковий вебінар з міжнародною участю «Інтеграція сучасної психолого-педагогічної теорії та освітньої практики: європейський та вітчизняний досвід професійної підготовки майбутніх учителів»

11 квітня 2023 року

- Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція (з міжнародною участю) «Інноваційні освітні практики підготовки сучасного педагога в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»

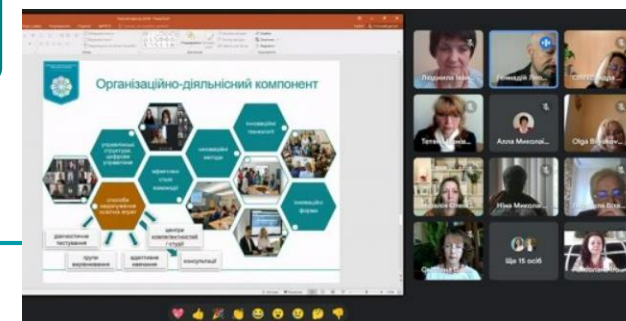
16 травня 2024 року

- Круглий стіл «Якісні виміри вищої педагогічної освіти та освіти дорослих в умовах суспільно-політичних викликів»

19 листопада 2025

- Всеукраїнський науковий круглий стіл «Потенціал наукових досліджень для подолання освітніх втрат у підготовці педагога»

Наукова робота студентів у контексті реалізації теми дослідження

24 жовтня 2025 року

- І Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Наукові інсайти майбутніх педагогів: від пошуку до втілення»

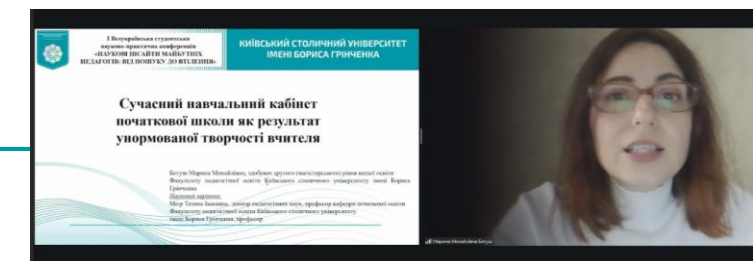
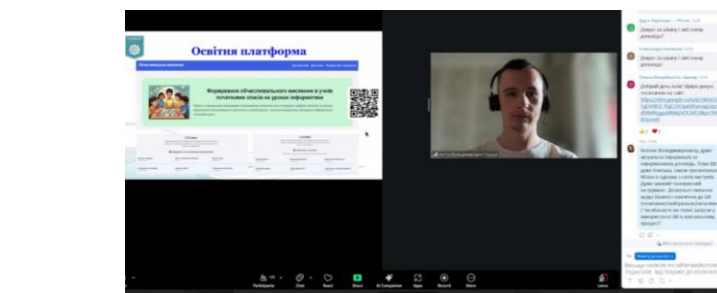
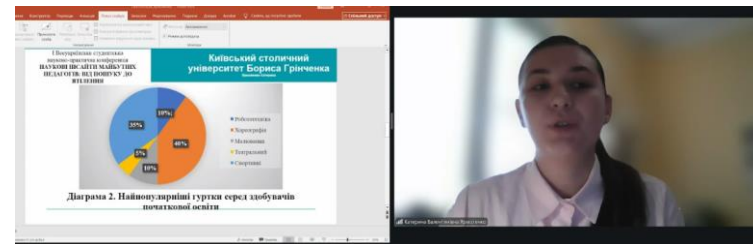
Напрями
роботи
студентів

Підготовка тез, статей для участі у наукових конференціях

Участь у наукових дискусіях, воркшопах

Участь у діяльності наукових гуртків

Популяризація результатів дослідження у соціальних мережах

Наукові продукти за результатами виконання теми

Наукові публікації

Статті у виданнях, що
індексуються у Scopus, WoS

42

Статті у фахових виданнях
(категорія Б)

67

Розділи у колективних
монографіях

7

Публікації у збірниках матеріалів
науково-практичних конференцій

23

Навчально-
методичні посібники

6

Колективні грантові заявки

7

Оприлюднення результатів наукової теми
на науково-практичних конференціях

Міжнародні науково-
практичні конференції

41

Всеукраїнські науково-
практичні конференції

51

Свідоцтва про реєстрацію
авторського права на твір

22

Виконавці наукової теми

Керівник наукової теми
Нежива Людмила Львівна,
доктор педагогічних наук,
професор

Бондаренко Геннадій Леонідович,
кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри
початкової освіти

Паламар Світлана Павлівна,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
заступник декана Факультету
педагогічної освіти з наукової
роботи та міжнародної діяльності

Мієр Тетяна Іванівна, доктор
педагогічних наук, професор

Вишнівська Наталія Володимирівна,
кандидат педагогічних наук

Шкуренко Олександра Вікторівна,
кандидат педагогічних наук

Перспективи

Дослідити результативність
системи підготовки вчителів
початкових класів до
професійної діяльності

Узагальнити здобуті результати
та визначити перспективи
подальшого розвитку

За результатами наукового
дослідження провести науково-
практичну конференцію

Підготувати до видання
колективну монографію за
результатами виконання
наукової теми

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Факультет педагогічної освіти
кафедра початкової освіти**

Звіт
про проміжні результати дослідження з наукової теми
Система підготовки вчителів початкових класів
до професійної діяльності в умовах реформи
«Нова українська школа»

Державний реєстраційний номер: 0121U113726

Термін виконання: 10.2021 - 10.2026

Керівник наукового дослідження:
Людмила Нежива,
доктор педагогічних наук, доцент